

ከታቦት ጸረ ኢንፍሉዌንዛ

ከሉ ሰብ ብኢንፍሉዌንዛ ኸቢድ ክሓምም ዝኸእል እኳ እንተ ኹነ፡ ገለ ኣብ ክሊ ሓዲጋ ዘለዉ ጉጅለታት ግና ካብ ካልኣት ንላዕሊ ንኸቢድ ሕማም እተቐለው እዮም። ኣብ ኖርወይ ዳርጋ 1.6 ሚልዮን ዝኹኑ ቁልዑን ዓባይትን ኣብ ከምዚ ክሊ ሓዲጋ ኣለዉ። እዞም ሰባት እዚኣም ከታቦት እንተወሲዶም ንጥዕናኦም ብዙሕ ጠቓሚ ክኸውን ይኸእል እዩ።

ቁልዑን ዓባይትን ኣብዚ ዝስዕብ ክሊ ሓዲጋ ጉጅለታት ዘለዉ፡ ከታቦት ጸረ ኢንፍሉዌንዛ ኣብ ዓዓመት ክኸተቡ ይግባእ፡

- ከሉም ካብ 65 ዓመት ዝዕድሚኦም ንላዕሊ
- ኣብ መዕቆብ ኣረጋውያንን ኣብ መእለይ ኣረጋውያን ዝኩብሩ
- ቁልዑን ዓባይትን እዚ ዝስዕብ ዘለዎም፡
 - ሕዳር ሕማም ሳንቡእ
 - ሕዳር ሕማም ልብን ሰራውር ደምን
 - ሕዳር ድኻም ጸላም ከብዲ
 - ሕዳር ድኻም ኮላሊት
 - ሕዳራት ሕማማት ወይ ጉድኣት መትንታት
 - ምድኻም ስርዓተ ምክልኻል ሰብነት
 - ቀዳማይን ካልኣይን ዓይነት ሕማም ሸኮርያ
 - ኣዝዩ ብርቱዕ ክረሻ (BMI ልዕሊ 40)
 - ካልኣት ከበድቲ ወይ ሕዳር ሕማማት
- ነፍሰ ጸራት ካብ መበል 12 ሰሙን ንላዕሊ ጥንሲ ዘለዎን

ሰለምንታይ ከታቦት ክወሰድ የድሊ፡

ኢንፍሉዌንዛ ከቢድ ነድሪ ሳምቡእን ንኣያሎ ሕዳር ሕማማት ድማ ከጋድዶ ዝኸእልን እዩ። ከቢድ ሕልኻላኻት ዘለዎ ሕማም ኢንፍሉወንዛ እንተ ኣጋጢሙ፡ ኣብ ሆስፒታል ምእታው ኣድላዩ እዩ።

እቶም ሕማም ልብን ሰራውር ደምን ዘለዎም ሰባት፡ ኣብ ናይ ኢንፍሉዌንዛ ወቕቲ ካብ ካልእ እዋን ንላዕሊ ኣብቲ ዓመት ንድኻም ልቢ ወቕዲ ሓንጎልን ሞትን እተቐልዑ እዮም። ከቢድ ሕማም ኢንፍሉዌንዛ ንኣዋሩ ጥዕናኻ ከም ዝደኸምን፡ ዝያዳ ሓገዝ ከም ዜድልየኻን ኪገብር ይኸእል እዩ። ዓመታዊ ድማ ብገምጋም 900 ሰባት ይሞቱ እዮም ። ከታቦት ኸቢድ ኢንፍሉዌንዛ ከይሕዘካ ክከላኸለልካ ይኸእል እዩ።

እቲ ከታቦት ካብ እንታይ እዩ ዝከላኸል፡

ነቲ ከታቦት ድሕሪ ምኽታብካ 1-2 ሰሙን ኣንጻር ኢንፍሉዌንዛ ቫይረስ ይከላኸለልካ። እዚ ናይ ኢንፍሉዌንዛ ከታቦት፡ ንኮሮና ቫይረስ ወይ ካልኣት ብባክተርያ ወይ ብቫይረስ ኢንፍሉዌንዛ ዝከመሰለ ምልክታት ሕማም ዘስዕቡ ግን ኣይከላኸልን እዩ።

ንቡራት ምልክታት ሕማም ኢንፍሉዌንዛ ሃንደበት ሕማም ዝጅምር፡ ረስኒ፡ ደረቕ ሰዓል፡ ምስልካይ፡ ሕማም ርእሲን ቃንዛ ጭዋዳታትን ካብ 3-10 መዓልታት ዝጸንሑን እዮም።

እቲ ከታቦት ኣብ ዓዓመት ክወሰድ ዘለዎ ሰለምንታይ እዩ፡

እቲ ቫይረስ ወትሩ ስለ ዝቐየርን እቲ ከታቦት ምስዚ ለውጥታት እዚ ክመሳሰል ስለ ዘለዎን ኣብ ዓዓመት ክወሰድ ኣለዎ። ግዜ እናሓለፈ ብዝኸደ መጠን ኣድማዕነት ናይቲ ከታቦት ውን ይንኪ እዩ።

እዚ ከታቦት ጎድናዊ ሳዕቤን ኣለዎዶ፡

እቲ ወቕታዊ ከታቦት ኢንፍሉዌንዛ ንኣያሎ ዓመታት ኣብ ጥቕሚ ክወዕል ጸኒሑ እዩ። ብሓፈሻኡ ክርእ ኸሎ ኸኣ ብዙሕ ጎዳናዊ ሳዕቤን የብሉን። ብማዕረ ምስ ካልኣት ዓይነት ከታቦታት ቃንዛ፡ ምቕያሕን ሕበጥን ኣብ ዝተኸተብካሉ ቦታ ከምኡውን ረስኒ፡ ቀጨውጨው ምባልን፡ ቃንዛን ጭዋዳታት ከስዕብ ይኸእል እዩ። ከበድቲ ጎድናዊ ሳዕቤናትን ቁጥዓ ሰብነትን (ኣለርጂ) ድሕሪ ከታቦት ኢንፍሉዌንዛ ኣዝዮም ሳሕቲ ዘጋጥሙ እዮም።

ከታቦት ኢንፍሉዌንዛ ሕማም ኢንፍሉዌንዛ ከምጽእ ኣይከእልን እዩ።

ክታብት ኢንፍሉዌንሻ አባይ ክወሰዱ ይኸኑል።

ንሓኪምካ ወይ ኣብ ናይ ምምሕዳርካ መርቡብ ሓበሬታ ተወከስ።

ንዝያዳ ሓበሬታ ኣብዚ ዝሰዕብ መርቡብ ሓበሬታ ናይ ክፍሊ ምክትታል ጥዕና ህዝቢ ተወከስ።

<https://www.fhi.no/en/id/influenza/seasonal-influenza/>